

[S. Munk.]

de ekstraordinære Tilstande satte ind. Det er ikke Meningen, at Laanene skal kunne gives til dem, der maaske allerede efter et halvt Aars Virksomhed trænger til Hjælp; det maa være Mennesker, der har haft deres Bedrift en længere Tid i Forvejen.

Det ærede Medlem Hr. Hans Hansen (Rørby) udtalte, at Lovforslaget var velbegrundet, og han sluttede som sædvanlig med at sige, at hans Parti forbeholdt sig sin Stilling til Forslaget. Det er den normale Fremgangsmaade for Retsstatspartiet. Det ærede Medlem talte for øvrigt saa meget om det kommunistiske Parti, at jeg efterhaanden maa faa den Opfattelse, at der nu er etableret et fast Samarbejde mellem de to Partier her paa Rigsdagen. Jeg har godt nok lagt Mærke til, at der i lang Tid er foregaaet visse Samtaler mellem dem, og jeg kan ikke faa andet ud af det end, at det ærede Retsstatsparti nu efterhaanden maa være gaaet op i det kommunistiske Parti, navnlig efter de Udtalelser, der Gang paa Gang fremsættes af Retsstatspartiets Talere her fra denne Talerstol.

Jeg har intet som helst imod at være med til en Udvalgsbehandling af alle disse Spørgsmaal, som vedrører dette Lovforslag, og vi skal gerne medvirke til at skabe Enighed og det bedst mulige Resultat, saaledes at Lovforslaget hurtigst muligt kan gennemføres.

Pitzner: Jeg har kun nogle faa Bemærkninger at gøre. Jeg takker Ministeren, fordi han oplyste, hvorledes Forholdet var med Laanene af 1918. Det var altsaa meget bedre, end jeg havde ventet, og det viser, at der hos dem i Haandværket og Handelen, som har faaet Laan den Gang, har været den største Villighed til at tilbagebetale de Laan, de fik. Og jeg bemærker igen, at den Gang krævedes der ikke nogen som helst Sikkerhedsstillelse, og det var faktisk kun de, lad mig sige allermest usselte stillede, som kunde faa Laan; men til Trods derfor er altsaa den alt overvejende Del af Laanene blevet tilbagebetalt.

Det ærede Medlem Hr. Munch-Petersen udtalte, at han gik ud fra, at det kun var de smaa Haandværkere, som kunde faa Laan. Ja, jeg tror, jeg tør sige, at meget store Haandværkere, Burmeister & Wain o. s. v., ikke vil have Laan paa 600 Kr.; det bliver nok de smaa Haandværkere og handlende, der søger disse Laan.

Der er af flere Talere udtalt, at det ganske vist i første Omgang er befriende at faa et saadant Laan, men det vilde være tryk-

kende bagefter. Det kan man naturligvis sige; men givet er det, at for de allerfleste, som der kan være Tale om at give disse Laan, vil det være en meget stor Hjælp i Øjeblikket, og den Tilbagebetaling og Forrentning, der bagefter skal finde Sted, andrager ikke saa store Summer, at den ikke skulde kunne afholdes uden Gene, hvis der overhovedet er Tale om en nogenlunde levedygtig Forrentning.

Hvad angaar Udlaanets Størrelse, er jeg ganske enig med den højtærede Minister i, at det er ikke Meningen med at nævne Tallet 1 000 Kr., at dette skal være Normen; men jeg mener, ganske som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, at der kan være Forhold, hvor det er af stor Betydning, at en Laantager kan faa noget mere; men hvis der kategorisk staar: 600 Kr., kan man ikke tage Hensyn til saadanne Forhold. Jeg giver det ærede Medlem Ret i, at det er et simpelt Regnestykke, at paa den ene Maade vil godt 8 000 kunne faa 600 Kr. til Laan, medens kun 5 000 vil kunne faa 1 000 Kr., hvis de ønsker at laane 1 000 Kr. alle sammen. Men jeg skulde dog tro, at det vilde have Betydning, hvis man kunde gaa op over de 600 Kr.

Det ærede Medlem Hr. Schmidt omtalte Haandværkernes Sikkerhed for Tilgodehavender. Det er jo noget, man har hørt ude i Haandværkerkredse uendelig mange Gange, og som det ærede Medlem har ganske Ret i, at der er noget ganske meningsløst i, at den, der staar i Tjenesteforhold, og som til syvende og sidst dog kun leverer sit Arbejde og i de allerfleste Tilfælde dog har Kosten og altsaa dog faar noget ud af det, skal være privilegeret fremfor Haandværkeren, som i mangfoldige Tilfælde ogsaa skal levere Raamaterialerne til det Arbejde, han præsterer, og som altsaa er meget daarligere stillet, naar det gaar galt. Men om man kan komme til en Ordning paa det Punkt, er jo et andet Spørgsmaal.

J. C. A. Larsen: Jeg takker den højtærede Handelsminister, fordi han erklærede sig villig til en velvillig Forhandling i Udvalget om Forslagets Enkeltheder. Jeg beklager dog, at Handelsministeren var meget betænkelig ved at forhøje Laanebeløbs Maksimum til 1 000 Kr. Jeg tror dog, det skal lykkes under Udvalgsbehandlingen at overbevise den højtærede Minister om, at dette vil være en meget praktisk Foranstaltning. Jeg for mit Vedkommende er absolut af den Mening — men derfor er det jo ikke Meningen, at alle skulde have dette Beløb —, at der er Forhold, hvor 600 Kr. ikke er til-